

КАФЕДРА ТЕОРИЇ ТА ІСТОРІЇ КУЛЬТУРИ

Музичне мислення у культурі сучасності

Освітній ступінь

Магістр

Курс	2
Магістр семестр	3, 4

Спеціальність

034 Культурологія

034 Культурологія

Освітньо-наукова програма

Музична культурологія **Музичне мистецтво**

Статус

Вибіркова

ECTS	7
Годин	210
Лекції	32
Семінари	32
Самостійна робота	146

Семестровий контроль

Залік

Інформація про викладача

ПІБ	Вишніський Віталій Володимирович, кандидат мистецтвознавства
Профіль викладача	https://scholar.google.com.ua/citations?user=c5rYMt0AAAAJ&hl=uk&authuser=1
e-mail	nmauvysh@gmail.com

Анотація навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є музичне мислення західноєвропейських композиторів ХХ століття, тоді як об'єктом вивчення є музична культура ХХ-ХХІ століття у її динамічному розвитку, взаємозв'язку фактів творчості, мистецьких явищ тощо. **Метою** навчальної дисципліни є вивчення та засвоєння студентами відомостей про композиційні принципи та техніки в музиці ХХ-ХХІ століть як відображення музичного мислення композиторів цього періоду, а також основних творчих та технологічних тенденцій новітньої світової музичної культури. **Завданнями** вивчення дисципліни є: огляд основних етапів розвитку музичної культури ХХ-ХХІ століть; ознайомлення з філософсько-естетичними аспектами музичного мистецтва ХХ-ХХІ століть; простеження еволюції концепції музики та її виразових засобів; практичного вивчення технік композиції музики ХХ-ХХІ століття; ознайомлення з творчими постатями музики ХХ століття та особливостями їхнього музичного мислення.

У процесі проходження матеріалу навчальної дисципліни студенти досягають таких **програмних результатів:**

- Розуміти специфіку та особливості реалізації культурних ідей, образів та смислів, а також критично оцінювати можливості їхньої інтеграції для розв'язання суспільно-значимих проблем.
- Аналізувати текстові та візуальні джерела інформації щодо культурних явищ та процесів, верифікувати інформацію у відповідності до професійних задач.
- Аналізувати культурні права та свободи людини, форми та механізми їхньої ідентифікації, інкультурації, культурної адаптації з врахуванням регіональної специфіки.
- Вільно спілкуватись державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення професійних питань, презентації результатів дослідження та проектів.
- Збирати, аналізувати та оцінювати емпіричні факти та здійснювати їх інтеграцію у відповідності до сучасних теоретичних уявлень відповідного напрямку культурології.
- Планувати та виконувати наукові та прикладні дослідження у сфері культурології, генерувати та перевіряти гіпотези, збирати докази та аргументувати висновки.

Розвивають наступні загальні та фахові компетентності:

- Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність до пошуку, опрацюванню та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Усвідомлення взаємозв'язку культурних текстів та контекстів.
- Здатність оцінювання та аналізу інформації у процесі реалізації професійної діяльності.
- Усвідомлення соціальної та етичної місії культуролога, а також можливостей та особливостей практичного використання культурологічного знання.
- Здатність критично осмислювати історичні здобутки та новітні досягнення культури.
- Здатність використовувати сучасні методи та інструменти культурології, методи аналізу даних та інформаційні технології для проведення наукових досліджень, аналізувати і презентувати результати досліджень, аргументувати висновки.

Навчальний матеріал включає теоретичну складову, семінарські, самостійні форми роботи із практичним спрямуванням. На семінарських заняттях рекомендовані такі форми роботи: слухання музики з подальшою дискусією, аналізом твору або окремих засобів виразності, визначення особливостей музичного втілення культурних зasad епохи. Курс включає в себе спеціальну новітню музикознавчу та загальнонаукову термінологію, яка стосується культурних явищ сьогодення. Використовується також дистанційна форма навчання.

Необхідне технічне забезпечення: фортепіано, комп’ютер, Інтернет, аудіопрограмач. Методичним забезпеченням курсу є: робоча програма, підручники, посібники, монографії, матеріали інтернет-ресурсів, відео, аудіо записи музичних творів.

Для більш ефективного засвоєння теоретичного та музичного матеріалу, для поліпшення комунікації між викладачем та студентом (у тому числі онлайн-комунікації), створення кращих умов для підготовки студентом семінарських завдань застосовувалися окремі засоби інформаційно-комунікативних технологій (ІКТ), зокрема створення на базі системи MOODLE тем лекційних та завдань семінарських занять, електронна пошта, ресурси Google Meet та ZOOM.

Перелік тем

Змістовий модуль. Техніки музичної композиції ХХ століття як відображення музичного мислення композиторів

Тема 1. Музичне мислення, музична мова, музичний смисл: між метафорою та поняттям.

Семінар. Музика у культурі сьогодення: концепт «сучасність». Періодизація ХХ століття

Тема 2. Криза класико-романтичної системи музичного мислення: межа XIX – початок ХХ століття: зміна парадигми музичного мислення

Семінар. Розширено-тональне і модальне мислення в музиці першої половини ХХ століття

Тема 3. Історія атональності: постаті, культурний контекст

Тема 4. Мислення дванадцятьма тонами: дodeкафонія

Семінар. Основи дванадцятитонової композиції

Тема 5. Серіалізм і культурна ситуація другої половини ХХ століття

Тема 6. Алеаторика: сутність, види, постаті

Семінар. Мінімалізм у музиці: підходи, поняття напряму

Тема 7. Музичне мислення Стіва Райха і Філіппа Гласса

- Тема 8. Музичне мислення ТерріРайлі. Композиційні стратегії in C.
- Тема 9. Культура європейського мінімалізму: мислення СімеонатенХольта
- Семінар. Полістилітика як світоглядна позиція. Полістилістичне мислення Альфреда Шнітке
- Змістовий модуль. Оригінальні техніки як прояв оригінальності мислення
- Тема 10. Постмодерністичні шукання ЛучаноБеріо: колажна техніка в Синфонії 1960 року
- Тема 11. Філософія Дзен і музичне мислення Джона Кейджа
- Семінар. Американська музична культура 1980-2000 рр.: музичне мислення Джона Адамса
- Тема 12. Макрокосм музики Джорджа Крама
- Семінар. Нові творчі об'єднання — Bangon a Can
- Тема 13. Рухлива статика музики Дьордалігеті
- Семінар. Музика, математика, архітектура: мислення ЯнісаКсенакіса
- Тема 14. Час у музичному мисленні К. Штокхауза
- Семінар. Тембр у музичному мисленні композиторів ХХ століття: сонористика
- Тема 15. Концепція нової простоти: музичне мислення АрвоПярта
- Семінар. Концепція нової складності: мислення Б. Ферніхою
- Тема 16. Політика і музика: музичний бунт Луї Андрісена
- Семінар. Музичне мислення в електроакустичній музичній практиці.

Форми та технології навчання

Лекції, семінарські заняття, дискусія, есеї, з обов'язковим використанням інформаційно-комунікативних технологій при підготовці до занять.

Навчальні ресурси

Усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали надсилаються у відповідну групу MOODLE (адреса: <https://vnu.co.ua>), групу «Дистанційне навчання»: <https://knmau.com.ua/virtualnij-tur/>.

Система оцінювання

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	Всього %
1.	Участь у обговореннях та доповнення на семінарах	20
2.	Відвідування лекцій	10
3.	Підсумкова контрольна робота (есеї, тест)	20
4.	Залік	50
	Всього	100

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами.

Навчання іноземною мовою (за потреби)

За бажанням студентів допускається вивчення матеріалу за допомогою англомовних онлайн-курсів за тематикою, яка відповідає тематиці конкретних занять.

Неформальна освіта.

Передбачається у межах вивчення навчальної дисципліни участь студентів у відвідування культурно-мистецьких заходів, музичних фестивалів, майстер-класів, творчих зустрічей, гостевих лекцій тощо.